

REFERAT Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget d. 05-11-2025

Mødedato Onsdag d. 05. november 2025 kl. 09:00

Mødested Lokale 100

Mødedeltagere Kasper Pauli Pedersen, Thomas Østergaard, Andreas Würtz, Inge Dinis, Hanne Bang Pedersen

Innholdsfortegnelse

Budgetopfølgning pr. 30.09.2025.....	3
Fælles affaldsløsning - Afslutning af tidligere projekt og opstilling på nye lokaliteter.....	5
Opsamling og evaluering på borgerarrangementet for Grøn omstilling, "Sammen er vi grønnere", d	7
Orientering om de lokale treparter (grøn trepart).....	10
Åbne meddelelser.....	11
Lukket: Lukkede meddelelser.....	13

Punkt 1: Budgetopfølgning pr. 30.09.2025

00.30.14-G01-11-25

Beslutning

Anbefales.

Behandlingsforløb

Arbejdsmarkeds-, Psykiatri- og Handicapudvalget 5. november 2025

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget 5. november 2025

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 5. november 2025

Sundheds- og Ældreudvalget 5. november 2025

Udviklings- og Erhvervsudvalget 5. november 2025

Økonomi- og Planudvalget 11. november 2025

Byrådet 17. november 2025

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 godkendes.

Sagsfremstilling

Denne sag behandles sideløbende i alle udvalg.

Alle fagudvalg skal følge op på områdets forbrug af budgettet 3. gange årligt. 3. gang i 2025 pr. 30. september 2025.

Opfølgningen på udvalgets område viser, at der forventes balance mellem budget og det forventede regnskab.

Kontoområder (1.000 kr.)	Oprindeligt budget	Korr. Budget	Forbrug 30.09.2025	Forbrug spct.	Forventet regnskab 2025	Ønske om tillægsbevilling
70 Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget	5.571	8.145	-14.892	-	8.145	0
16 Natur og bæredygtighed	7.846	10.409	4.523	43,45	10.409	0
17 Forsyning	-2.275	-2.264	-19.415	-	-2.264	0

Opfølgningen af budgettet sker ud fra disse punkter

1. Tallene er opgjort i nettotal
2. Der er særskilt redegjort for områder, hvor datagrundlaget er usikkert, eller hvor forbruget kræver en særskilt gennemgang. Disse områder er nærmere beskrevet som usikkerheder.
3. Der er alene rapporteret om afvigelser, hvis et område søger om færre eller flere penge, end byrådet har bevilget på budgettet.
4. Byrådet har i den økonomiske politik for 2022-2025 besluttet, at det tilstræbes, at der ikke gives tillægsbevillinger finansieret af kassen.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Samlet budgetopfølgning pr. 30.09.2025

Punkt 2: Fælles affaldsløsning - Afslutning af tidligere projekt og opstilling på nye lokaliteter

07.01.00-P15-6-25

Beslutning

Anbefales

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 5. november 2025

Økonomi- og Planudvalget 11. november 2025

Byrådet 17. november 2025

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- der gives anlægsbevilling på 201.000 kr., som finansieres af det afsatte rådighedsbeløb i 2025 til afslutning af fælles løsninger på Siefert's Plads, Ikast og Fynbogården, Brande
- beløbet frigives
- der arbejdes videre med de to projekter med fælles affaldsløsninger ved Færøgade, Ikast og ved Strøget, Ikast

Sagsfremstilling

Baggrund

Byrådet besluttede på mødet d. 5. februar 2024 (pkt. 20) at anlægge to fælles affaldsløsninger på kommunalt areal. Der blev etableret en affaldsløsning ved Siefert's plads, Ikast og en affaldsløsning ved Fynbogården, Brande, som begge har været i brug siden oktober 2024. Tilbagemeldingerne fra brugerne går særligt på det forbedrede visuelle udtryk, øget affaldssortering og brugervenligheden ved de nedgravede beholdere. Brugere af løsningerne er både erhverv og private. Teknik og Miljø har derudover minimalt vedligehold ved de to affaldsløsninger.

Formålet med en fælles affaldsløsning er, at:

- reducere antallet af affaldscontainere i området og frigøre areal
- fremme korrekt sortering
- reducere antallet af renovatører/affaldsindsamlere i området
- lette adgang til- og tømning af affaldsbeholdere
- forskønne affaldsløsningen
- begrænse mulighed for brandfare og hærværk og skadedyr
- forbedre arbejdsmiljøforhold for brugere og renovatører
- omkostningerne til affaldsløsningen kan fordeles ligeligt mellem alle brugere

Afslutning af projektet

Anlægsprojekterne på Siefert's Plads og Fynbogården viser et merforbrug på 201.000 kr. primært vedrørende omkostninger til låsesystem og afsluttende tilpasninger på de omkringliggende arealer. Der søges frigivet 201.000 kr. fra det afsatte rådighedsbeløb på 1.725.000 kr. til dækning af merforbruget.

Afdækning af nye fælles affaldsløsninger

Teknik og Miljø arbejder videre med muligheden for at anlægge to nye fælles affaldsløsninger i Ikast:

- Færøgade (beboelsesejendom)
- Strøget (blandet beboelse og erhverv)

Ved beboelsesejendommen på Færøgade skal den nuværende affaldsløsning optimeres, så affaldssorteringen bliver bedre. En fællesløsning for flere grundejere anlagt af Teknik og Miljø har været ønsket af grundejere i området og vil gøre det muligt at fordele udgifter ligeligt blandt alle grundejere. Området nær Strøget har begrænset plads til affaldsbeholdere og en række henvendelser fra grundejere og virksomhedsejere i området har afdækket, at den nuværende affaldsløsning ikke er optimal. Problemerne omfatter overfyldte beholdere, løst affald og manglende sortering og flere steder med vanskelige adgangsforhold for renovationsmedarbejdere. Teknik og Miljø ønsker at afsøge mulighederne for en helhedsløsning vedr. affald fra både private og erhverv på Strøget.

Affaldsløsningernes placering bestemmes i fællesskab med grundejere i området og den fælles løsning placeres enten på kommunalt areal eller på privat grund med en rådighedstilladelse. Etableringsomkostninger, vedligehold og service skal forestås af Affald og Genbrug (Renovationsfonden). Omkostningerne opkræves via et årligt gebyr hos de grundejere og virksomheder, som benytter løsningen.

Grundejere tilknyttet fællesløsningen skal betale et kostægte gebyr. For de private boligenheder vil der være benyttelsespligt og grundejer afregnes via et særskilt gebyr ved den årlige renovationsopkrævning. For erhvervsvirksomheder er det frivilligt, om de vil benytte den kommunale ordning eller dele heraf. For genanvendeligt affald gælder, at erhverv kun må benytte kommunal ordning med affald i art og mængde svarende til en privat husstand. Erhvervsvirksomheder, som vælger at benytte den kommunale affaldsordning skal betale et gebyr, som vil blive beregnet særskilt afhængig af eksempelvis nuværende volumen.

Teknik og Miljø ønsker en tilkendegivelse af, om der skal arbejdes videre med en fælles affaldsløsning i områderne. Der er ikke udarbejdet et detailprojekt på de to placeringer, men Teknik og Miljø ønsker at sende dem i høring ved de pågældende grundejere inden sagen sendes til politisk behandling. Teknik og Miljø kan trække på erfaring fra to tidligere projekter med kommunalt ejede fællesløsninger ved Siefert's Plads og Fynbogården.

Budgetmæssige konsekvenser

Der er i budget 2025 afsat et rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. til udvikling af affaldsområdet og der er overført et rådighedsbeløb fra 2024 på 0,725 mio. kr. Status oktober 2025 er i alt et rådighedsbeløb på 1,725 mio. kr.

Punkt 3: Opsamling og evaluering på borgerarrangementet for Grøn omstilling, "Sammen er vi grønnere", den 9. september 2025

01.00.00-P20-15-24

Beslutning

Evalueringen tages til efterretning.

Udvalget udtrykker stor tilfredshed med arrangementet og de fremmødtes engagement. Udvalget noterer sig, at handlinger besluttet ved arrangementet kan understøttes på forskellig vis, f.eks. via puljemidler og markering af den årlige klimahandledag. Udvalget anbefaler, at videre uddybning vedr. dette drøftes og iværksættes i den kommende byrådsperiode i ressortudvalget.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 5. november 2025

Indstilling

Teknik- og Stabsdirektøren indstiller, at

- opsamling og evaluering af "Sammen er vi grønnere" tages til efterretning.
- relevans af eventuelle, opfølgende handlinger drøftes.

Sagsfremstilling

Tirsdag den 9. september 2025 afholdt Teknik og Miljø arrangementet "Sammen er vi grønnere". Her samledes borgere og foreninger m.v. for at få inspiration og engagere sig i den grønne omstilling, med henblik på at iværksætte lokale, grønne handlinger.

Som meddelt på Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalgets møde den 24. september, vil Klima-, Natur og Bæredygtighedsudvalget ved nærværende møde den 5. november blive forelagt en opsamling samt evaluering af arrangementet.

En opsummeret evaluering er vedlagt som bilag (Bilag 1: Evaluering af Sammen er vi grønnere 2025), det samme er referater fra de enkelte grupper (Bilag 2: Referater fra workshop ved Sammen er vi grønnere 2025).

Baggrund for arrangementet

"Sammen er vi grønnere" har sit opdrag i budgetaftalen for 2025, hvor formål og rammer for det, der i sin tid kaldtes Forum for grøn omstilling, blev fastlagt:

"Forum for grøn omstilling

Det er forligskredsens opfattelse, at borgere og civilsamfundet gerne vil støtte og bidrage til den grønne omstilling. Derfor foreslås det, at der i forlængelse af den allerede vedtagne klimaplan etableres et forum i 2025, der kan styrke borgernes involvering, engagement og aktive deltagelse i den grønne omstilling. Initiativerne finansieres og forankres inden for Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalgets ramme."

Dette opdrag blev i dialog med Klima-, Natur og Bæredygtighedsudvalget konkretiseret til et enkeltstående arrangement; et borgermøde for grøn omstilling med titlen "Sammen er vi grønnere". Det videre arbejde med at forberede og gennemføre arrangementet skete i et samarbejde mellem Teknik og Miljø og organisationen Democracy X, som har gennemført en række lignende arrangementer i andre kommuner.

Arrangementets forløb

"Sammen er vi grønnere" havde et gennemgående fokus på at understøtte lokalt samarbejde. Derfor var deltagerne opdelt i grupper afhængig af hvilket lokalområde, de havde tilknytning til som bopæl eller organisation.

Arrangementet bestod af to overordnede dele: en markedsplads og en efterfølgende workshop. Programmet fremgår nedenfor:

- Velkomst v./ Ikast-Brande Kommune og Democracy X
- Åben markedsplads – grønne løsninger til hverdagen
 - Zone 1: Vores Forbrug og Mad
 - Zone 2: Vores Natur
 - Zone 3: Vores Energi og Huse
 - Zone 4: Vores Transport
 - Zone 5: Vores Kommune
- Workshop – hvad kan vi gøre i vores lokalområde?
- Opsamling og tak for i aften

Inden arrangementet havde 15 boder, bemandet med fagfolk, foreninger m.v., bekræftet deltagelse ved markedspladsen. En stor del af boderne var lokale projekter og organisationer, men nationale initiativer og organisationer såsom SparEnergi og Blaffernation var også repræsenteret. Omkring en tredjedel af de indmeldte boder repræsenterede kommunens tilbud og projekter. Boderne var samlet i zoner, som favnede en bred vifte af temaer under den grønne omstilling. Deltagerne besøgte zonerne sammen med deres gruppe. På denne måde fik grupperne mulighed for at samle og drøfte inspiration før workshopdelen af arrangementet.

Idet deltagerne blev guidet rundt, sikredes det, at alle zoner fik besøg. Det er Teknik og Miljø oplevelse, at nogle boder tiltrak mere interesse end andre, og at der også var nogle temaer fra markedspladsen, som i større omfang blev bragt i spil i workshoppen end andre. Det gælder især temaer såsom fællesspisning, vild have, reparation, samkørsel, samt biodiversitet og natur i fællesarealer. Ligeledes var det bodholderens oplevelse, at mange deltagere individuelt også tog viden med hjem om f.eks. egne muligheder for klimatilpasning og energibesparelser, selvom temaerne ikke blev udviklet til konkrete, fælles handlinger i workshoppen.

Ved den efterfølgende workshop var grupperne samlet ved borde med en bordformand fra Teknik og Miljø eller Democracy X ved hvert bord. Ved hvert bord skulle deltagerne dele og drøfte værdier og motivation for grøn omstilling i deres lokalsamfund, udvikle og prioritere ideer, samt aftale organisering og næste skridt.

Der var stor bredde i de besluttede initiativer; fra fællesspisning med inspirerende oplæg til fælleshaver og samkørsel. Teknik og Miljø konstaterer derfor, at arrangementet formåede at inspirere og motivere til handling indenfor mange aspekter under klimaplanen og den grønne omstilling generelt.

Til slut i workshoppen blev deltagerne henvist til muligheder for organisering, f.eks. via Facebooksider under Grønne Nabofællesskaber, beboerforeninger m.v.

Efter arrangementet har deltagerne modtaget en opsamling på de forskellige workshops, ligesom der er lagt eksempler på handlinger til inspiration på www.ikast-brande.dk/klima.

Evaluering

Som beskrevet i budgetteksten for Forum for grøn omstilling, var det overordnede formål med initiativet "Sammen er vi grønnere" at "styrke borgernes involvering, engagement og aktive deltagelse i den grønne omstilling." Som evalueringen nedenfor viser, er dette lykkedes, idet arrangementet formåede at inspirere og engagere en større gruppe borgere til at deltage aktivt i den grønne omstilling, konkret ved at udvikle og planlægge grønne handlinger.

Om end det i skrivende stund ikke er muligt at vurdere arrangementets effekt i form af reelt *gennemførte*, afledte handlinger, er det dog muligt at vurdere den direkte *realiserbarhed* af de prioriterede handlinger fra workshoppen, ligesom det er muligt at vurdere på arrangementets effekt i form af engagering af borgere m.v. til aktiv deltagelse i markedsplads og workshop.

Teknik og Miljø vurderer, at workshoppen gav afsæt til en bred vifte af initiativer, som borgere i vidt omfang vil kunne drive selv, evt. med hjælp fra kommunen til eksempelvis henvisning til relevante puljer. For størstedelen af handlingerne er fællesskab et centralt element, hvilket vurderes at være i overensstemmelse med arrangementets formål om at fremme fælles klimahandlinger. Handlingerne er ligeledes i vidt omfang håndgribelige og direkte koblede til deltagerens hverdag og lokalsamfund, hvilket sammen med gensidige forpligtelser i fællesskaber vurderes til at være blandt de stærkest motiverende faktorer for aktiv handling og engagement generelt.

Det er derfor vurderingen, at arrangementet med stor sandsynlighed vil føre til konkrete, realiserede initiativer, hvor kommunen ikke er projektleder. Det skal dog tilføjes, at der i den indledende dialog med foreninger m.v. om invitation til arrangementet har været en del ønsker om kommunal medvirken i form af opfølgning, puljemidler og kommunikation.

Hvis sandsynligheden for, at handlingerne gennemføres, skal øges, kan der eksempelvis følges op på arrangementet og de tilhørende handlinger. Det kan f.eks. ske i form af vidensdeling og inspiration i forbindelse med en markering af den

årlige Klimahandledag, samarbejde med bibliotekerne, puljemidler til lokale tiltag eller lignende.

Der var 65 tilmeldte deltagere ved arrangementet. Her er ikke medregnet de bodholdere, som ikke deltog ved workshoppen.

Deltagere blev dels rekrutteret via målrettet dialog med lokalråd og andre foreninger via Aktiv Ikast-Brande, og dels via annoncering på Facebook og lokalaviser. Det er vurderingen fra Teknik og Miljø, at langt størstedelen af tilmeldingerne skyldtes personlig kontakt og dialog med lokalråd, beboerforeninger og netværk.

Det er Teknik og Miljø vurdering, at opdeling på lokalitet formåede at skabe fælles fodslag i grupperne, så proces og handlinger i workshoppen blev så konkrete og lokalt funderede som muligt. Evalueringen af workshoppen viste også, at der generelt var tydeligt engagement og motivation til handling blandt deltagerne.

Det er dermed Teknik og Miljø vurdering, at arrangementet samlet set lever op til sit opdrag fra Budgetaftalen for 2025.

Næste skridt

Teknik og Miljø har ikke planlagt specifikke aktiviteter til at understøtte eller på anden vis bidrage til implementeringen af de lokale handlinger. Teknik og Miljø foreslår, at Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget drøfter nærværende evaluering og herunder beslutter, om der skal udarbejdes konkrete forslag til opfølgende handlinger såsom etablering af tilskudspuljer, lokale processer i byerne m.v.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Bilag 1 Evaluering af Sammen er vi grønnere 2025

Bilag 2 Referater fra workshop ved Sammen er vi grønnere 2025

Punkt 4: Orientering om de lokale treparter (grøn trepart)

01.30.00-P22-1-24

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 5. november 2025

Indstilling

Teknik- og Stabsdirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik og Miljø orienterer om arbejdet med implementeringen af aftalen om et grønt Danmark (grøn trepart). Udvalgsmedlemmerne orienterer samtidig fra de politiske møder i de lokale treparter siden sidste udvalgsmøde den 24. september 2025.

Teknik og Miljø har i begyndelsen af oktober 2025 skriftligt orienteret de lodsejere, der ejer arealer, som indgår i udkastet til omlægningsplan. Teknik og Miljø giver på udvalgsmødet en umiddelbar tilbagemelding efter de opfølgende informationsmøder for disse lodsejere, som afholdes den 27. oktober 2025 på Administration Vest i Ikast.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 5: Åbne meddelelser

00.22.04-P00-4-24

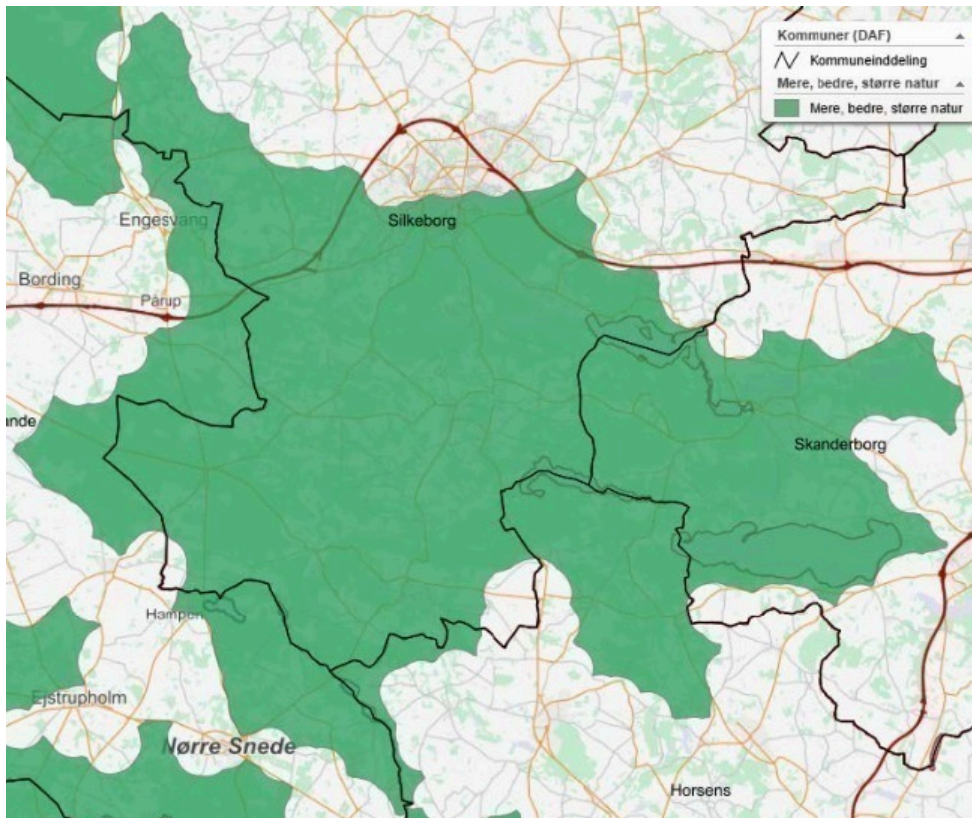
Direktør

Status på de selvbetjente genbrugspladser

Der er forskellige udfordringer med de selvbetjente genbrugspladser. Teknik og Miljø ønsker, at udvalget er opdateret på status forinden der eventuel kommer en sag på om det fremadrettede serviceniveau på de selvbetjente genbrugsstationer.

Tværkommunalt samarbejde omkring et stort, sammenhængende naturområde

Klima- og Miljøudvalget i Silkeborg Kommune har d. 1. september 2025 besluttet, at forvaltningen i Silkeborg Kommune skal afsøge mulighederne for et tværkommunalt samarbejde omkring et stort, sammenhængende naturområde i den sydlige del af Silkeborg Kommune og ind i Ikast-Brande, Horsens og Skanderborg Kommuner med udgangspunkt i Københavns Universitets rapport "Mere, bedre og større natur i Danmark". Området fremgår af kortet nedenfor.

Kort fra Københavns Universitets rapport "Mere, bedre og større natur i Danmark", der viser de vigtigste naturområder for biodiversiteten.

Silkeborg Kommune har derfor indledningsvist inviteret Horsens, Ikast-Brande og Skanderborg Kommune til et møde på embedsmandsniveau i november 2025. Mødets formål er en statusafklaring i forhold til et muligt tværkommunalt samarbejde om mere, bedre og større natur.

Der vil senere blive fremsat en sag om emnet til politisk behandling - alt efter udfaldet af det indledende møde.

Orientering om ombygning af testvindmøllen i Drantum

Siemens Gamesa Renewable Energy A/S har meddelt, at de udfører en ombygning af testvindmøllen i Drantum (beliggende Husumvej 11, Brande). Ombygningen forventes at ske i slutningen af november 2025.

Møllen ombygges fra en SG 4.1-142 til en SG 4.3-140. I praksis betyder det, at vingerne udskiftes fra de nuværende 59 meter lange vinger til 58 meter-vinger. Derudover udskiftes også generatoren. Den nye generator svarer til den hidtidige, og både dens byggemål og kapacitet er således de samme.

Vedrørende støjuddannelsen fra møllen, så vil denne efter det oplyste være uændret eller mindre efter ombygningen. Dette vil blive eftervist efter ombygningen via en akkrediteret støjmåling, som indsendes til Ikast-Brande Kommune.

Teknik og Miljø vurderer, at ombygningen kan ske uden yderligere sagsbehandling, da miljøpåvirkningen fra vindmøllen ikke vurderes at ændre sig væsentligt ved udskiftningen af vindmøllevingerne til vinger, der er 1 meter kortere end hidtil, og ved udskiftningen af generatoren med en tilsvarende. Teknik og Miljø har i forlængelse af dette meddelt Siemens Gamesa Renewable Energy A/S, at eftervisningen af overholdelse af støjgrænserne for vindmøllen skal være Ikast-Brande Kommune i hænde senest tre måneder efter, at ombygningen er foretaget.

Status i sagerne om etablering af faunapassage i Karup Å ved Agerskov Dambrug og om miljøgodkendelse af dambruget

Som meddelt den 24. september 2025 blev taksationssagen vedrørende etablering af faunapassage ved Agerskov Dambrug berammet til 27. oktober 2025. Dambrugets advokat har imidlertid, den 8. september 2025, nedlagt påstand om, at taksationssagen på nuværende tidspunkt skal afvises eller subsidiært, at sagen stilles i bero.

Overordnet set begrundet advokaten påstanden med, at der i lovgivningen ikke findes krav om, at en eventuel erstatning skal være kendt, før indsatsen til etablering af faunapassage vedtages efter vandløbsloven. I forlængelse heraf har advokaten anmodet Taksationskommissionen om at træffe en kendelse herom forud for den planlagte taksationsforretning den 27. oktober 2025.

I praksis betyder dette, at taksationssagen ikke kan gennemføres, før der er truffet en kendelse, og Taksationskommissionens formand har den 7. oktober 2025 meddelt, at taksationssagen den 27. oktober 2025 er aflyst. Kendelsen, som afgør, om Taksationskommissionen kan behandle sagen, vil blive truffet efter den 28. oktober 2025. Når kendelsen foreligger, vil den i øvrigt kunne påklages til Overtaksationskommissionen, som det skete i sagen vedrørende MES Sø. Her fik kommunen medhold af såvel Taksationskommissionen som Overtaksationskommissionen i, at Taksationskommissionen kan behandle erstatningssager i forbindelse med gennemførelse af sådanne vandområdeplanindsatser – men det betød i det tilfælde en udskydelse af taksationssagen med cirka 10 måneder.

Med hensyn til den sideløbende sag om miljøgodkendelse af dambruget afventer Teknik og Miljø stadig den forventede principielle og retningsgivende afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet i en sag fra Viborg Kommune. Viborg Kommune havde fået stillet i udsigt, at klagenævnet ville træffe afgørelse i deres sag ultimo september 2025, men i skrivende stund foreligger denne afgørelse endnu ikke.

Punkt 6: Lukket: Lukkede meddelelser

00.22.04-P00-4-24